

Hull a halálpuha hó

Tóth Bálint: Krisztinavárosi körmenet

A címben idézett félsor (egy pentameter egyik fele) Vörösmarty kései versére, az *Előszóra* visszhangzik: „Most tél van és csend és hó és halál.” Holott Tóth Bálint fiatalon, huszonévesen írta kötetbe soha fel nem vett disztichonját: „Állok az ablaknál, körül alszik egész Magyarország, / Csend. Nagyorosz tél van, hull a halálpuha hó.” Csakhogy az ő fiatalsága az ötvenes évekre esett, amelyek első felét Rákosi börtönében töltötte – államellenes szervezkedés vádjával csukták be a volt pannonthalmi diákot, akinek egyetemi évei örökre megszakadtak – a börtön lett az egyeteme –, majd 1959-ig a nehéz fizikai munka, a társadalom peremére szorítottak világa. Első verseskötete 1969-ben jelent meg – két-három nemzedéket is lekésve –, s hatvanéves elmúlt, mire ez a negyedik – az eddigi életutat összegezõ válogatott – napvilágot láthatott. Itt az ideje, hogy mi – olvasói és barátai – számba vegyük munkásságát. Az „értékelés” természetesen a kritikusok feladata lesz, nekünk elég bejárni annak a versvilágnak tájait, pannon lankákat és hómezőket, rozsdás őszi szőlőhegyeket, melyeket Tóth Bálint „egyenes ágon” örökölt Berzsenyi Dánieltől. Mint ahogy a Berzsenyi-meghonosította antik strófákat is a szellemi ős virtuozitásával alkalmazza; korai megkeseredettsége és a horatiusi arany középút vállalása, még a verssorokban megvillanó borospoharak fénye is költészetünk első – fel nem ismert – aranykorát idézi.

Tóth Bálint azon idősebb pályatársaim közé tartozik, akiket személyesen is ismerek, akikkel barátságot tartok. Talán, mert a két évtizednyi korkülönbség ellenére egy időben – a hatvanas évek végén – voltunk „fiatal” költők? Ez is ok lehetne, de mi – bármilyen furcsa – néhány éve Tbilisziben barátkoztunk össze, a minden földi jóval megrakott grúz asztalok mellett. A grúz – ma már így illik mondani: a georgiai – írószövetség meghívására jártunk ott néhányan, egy máig kiadatlan georgiai költői antológia fordítóiként. Georgiában az emberek rengeteget esznek és isznak (az ország paradicsomi gazdagságát a szovjet hatalom sem tudta megszüntetni), de senki sem issza az asztal alá magát, mert a lakomák rendjére mindig egy tekintélyes személy, a tamada vigyáz. Ő vezeti le az estét, tőle kell engedélyt kérni pohárköszöntő mondására, s ezek a pohárköszöntők oly cirkalmasan-ékesek és terjedelmesek, hogy mire egyet-egyét végighallgatunk, minden gőz elszáll a fejünkből. Magyar

résről, bár jónéhány jelesség volt a csoportban, Tóth Bálint mondta a legcirkalmasabb-ékesebb és legterjedelmesebb pohárköszöntőket, s jelenségnek is ő volt a legrobosztusabb – úgy tornyosult a gyümölcsöstálak, fűszeres illatú sütek, boroskancsók, metszett kristályserlegek fölé, mint egy 18. századi papköltő valamelyik erdélyi mágnás lakomáján. Hát igen, Bálint úr nem a mi kisszerű korunkba való – mégis szerencse, hogy a kortársai lehetünk. Legyen ő a tamadánk az eljövendő aranykor lakomáján! Csak megérjük!

[Délmagyarország, 1992. január 16.](#)

Baka István [AZ IDŐ TÉRKÉPJELEI](#) c. kötetéből

**A kötetben az újságcikkhez válogatott versek nem szerepelnek. Azokat Baka István a Délmagyarországban megjelent, illetve a rádióban felolvasott írásaihoz válogatta, s itt pótlólag közreadjuk őket:*

[Tóth Bálint versei](#)

[← Előző oldal](#)

[Következő oldal →](#)